خراسان روزنامه صبح ایران
یکشنبه ۱۵ فروردین ۱۳۹۵ . ۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۲۱

بورس ایران به عضویت فدراسیون بورس های بین المللی در آمد

رئیس سازمان بورس در بازدید نوروزی خود از شرکت بورس اوراق بهادار تهران از پذیرش عضویت سازمان بورس ایران در فدراسیون بورس‌های بین المللی (ISCO) خبر داد. به گزارش فارس، محمد فطانت افزود: پس از پذیرش درخواست سازمان بورس برای عضویت در ISCO به تازگی از سازمان بورس ایران نیز برای شرکت در اجلاس سران ISCO که در کشور پرو برگزار خواهد شد دعوت به عمل آمده است.

تالار شیشه ای

ایمان مقدسیان
economic@khorasannews.com

ترمز سهام خودروسازان کشیده شد

محمد فطانت رییس سازمان بورس و اوراق بهادار، در بازدید از تالار بورس تهران، سال ۹۵ را سال بورس خواند و خطاب به فعالان بازار سهام گفت: «امسال همهٔ متغیرهای اقتصادی کشور رشد می کنند و بازار سرمایه می تواند در صدر رشدهای اقتصادی کشور باشد» بورس تهران که ششمین روز کاری در سال ۹۵ را سپری کرد، بالاتر از ۸۱۵۰۰ واحد و در گیر مقاومت ۸۱۸۰۰ واحدی است. خودرویی ها که زمستان، پیشتاز بورس بودند، برای ادامهٔ لیدری با چالش مواجه شده اند و از آخرین روز کاری سال پیش در گیر روند اصلاحی شده اند. جدول زیر قیمت های برخی از سهام خودرویی را در پایان سال ۹۴ و ۱۴ فروردین ۹۵ مقایسه می کند:

از بین ۷ نماد بررسی شده، تنها سرمایه گذاری سایپا با رشد قیمت مواجه شده، و دیگر نمادها اصلاح بین ۵ تا ۱۵ درصدی داشته اند. در بورس هم هنوز توجه سرمایه گذاران به سمت نمادهای خودرویی است و با خوب یا بد معامله شدن نمادهای این گروه، وضعیت کلی بازار با تغییر مواجه می شود. اما باید دید در ادامه، انتظارات سهامداران از شرکت های موجود در این گروه محقق خواهد شد؟ انتظار برمشارکت با خارجی ها و تولید محصولات جدید و به دنبال آن به وجود آمدن بازارهای تازه است. این مسأله در کوتاه مدت میسر است یا خیر؟

نام سهم	قیمت (ریال)	
	۹۴/۱۲/۲۶	۹۵/۰۱/۱۴
ایران خودرو	۴۶۴۴	۴۲۱۸
سایپا	۱۸۵۳	۱۵۹۱
پارس خودرو	۲۲۴۷	۲۰۰۶
گروه بهمن	۳۱۰۸	۲۹۶۳
سرمایه گذاری سایپا	۲۴۱۹	۲۸۵۲
سرمایه گذاری رنا	۳۱۱۵	۲۶۴۱
زامیاد	۱۷۱۸	۱۴۶۱

اما اگر حرکت گروه خودرویی را تمام شده بدانیم، چه نمادهایی برای سال جدید پتانسیل رشد دارند؟ یکی از گروه هایی که به آن اشاره می شود و ممکن است سال ۹۵ برای آنها سال بهتری باشد، گروه بانکی است. در این گروه شرکت های قدری حضور دارند که ممکن است با تک نرخی شدن ارز و پرداخت سود منطقی به حساب ها دورنمای خوبی داشته باشند، با این حال اگر معاملات این گروه را مد نظر قرار دهیم، هنوز نشانی از رشد قیمت و هیجان در خرید مشاهده نمی شود.

در نمادهای معدنی، این روزها گل گهر را خوب می خرند، کاهش عوارض صادرات و افزایش قیمت سنگ آهن همراه با کاهش بهرهٔ مالکانهٔ معادن از خبرهای مثبت این سهم است. در گروه روی، شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن روی و کاما مورد توجه واقع شده اند، افزایش قیمت جهانی فلز روی از جمله محرک های خرید در این گروه محسوب می شود. سرمایه گذاری پتروشیمی و شرکت کربن ایران نیز از جمله نمادهای مورد توجه بازار هستند، با توجه به خروج پلوله از شمول ورشکستگی، سرمایه گذاری پتروشیمی از محل سود تقسیمی پلوله تعدیل مثبت دارد، افزایش سرمایهٔ این سهم هم در راه است.

شرکت هایی هم که قرارداد تازه دارند، باز مورد توجه بازار قرار دارند، که می توان به آذرآب و بترانس اشاره کرد. بانک دی و نیروگاه دماوند هم از پرتانسیل های بازار هستند. نیروگاه دماوند افزایش سرمایه از محل انباشته را پیش رو دارد و سهامدار عمده اش بانک دی زیر ارزش برآوردی بازار در حال معامله است.

نبض بازار

نرخ اقامت در هتل های مشهد و اصفهان از ۱۶۰ هزار تا یک میلیون تومان

اگرچه تعطیلات نوروز به پایان رسیده است، اما برخی به اقتضای شرایط خودترجیح می دهند در ایام بعد از تعطیلات سفر بروند. در این میان گزارش ها حاکی از آن است که در روزهای گذشته، با توجه به کاهش میزان جذب مسافر توسط هتل ها در ایام نوروز، هتل های مشهد و اصفهان به عنوان پایتخت های معنوی و تمدنی کشور تخفیف هایی تا ۵۰ درصد نیز به مسافران نوروزی ارائه داده اند. این در حالی است که فعالیت "خانه مسافرها" در برخی مناطق، به‌خصوص در مشهد، اگرچه توسط نهادهایی مانند شهرداری رسمیت یافته است اما باز معضلی برای بازار اقامت معمول گردشگری به شمار می رود. به طوری که باشگاه خبرنگاران به نقل از قانعی رییس اتحادیه هتلداران مشهد از کاهش حدود ۴۰ درصدی میزان اشغال هتل ها در این شهر، تا اواسط دوره تعطیلات نوروز خبر داده است. وی هم چنین از عدم رعایت استانداردهای اقامت از قبیل پیشگیری از حوادث در «خانه مسافرها» انتقاد کرده بود. به گزارش باشگاه خبرنگاران با این تفاسیر اگر قصد مسافرت به این دو شهر در روزهای آتی را دارید، ممکن است بتوانید کماکان از قیمت های مقطوع هتل ها بهره مند شوید. بر این اساس در روزهای گذشته هزینه اسکان یک شب در هتل های ۲ تا ۵ ستاره مشهد در یک اتاق دو تخته بین ۱۳۵ تا ۴۶۵ هزار تومان، اتاق سه تخته بین ۱۶۸ تا ۵۶۹ هزار تومان و سوئیت چهار نفره ۲ تا ۵ ستاره بین ۲۶۳ تا ۹۱۶ هزار تومان بوده است. از سوی دیگر گزارش خبرآنلاین در خصوص قیمت هتل های یک تا پنج ستاره اصفهان در ایام نوروز نیز بیانگر این است که هزینه یک اتاق دوتخته بین ۱۲۷ تا ۴۶۵ هزار تومان و اتاق سه تخته بین ۱۵۸ تا ۵۵۱ هزار تومان بوده است. سوئیت های این شهر نیز بسته به ظرفیت (دو تا شش نفره) و نیز درجه هتل، بین ۳۴۰ تا حدود ۹۶۰ هزار تومان قیمت داشته اند.

مصوبات بودجه‌ای کمیسیون تلفیق برای تصمیم گیری روی میز مجلس

از حذف یارانه نقدی ثروتمندان تا ارائه تسهیلات به مددجویان

حبیب نیکجو- الزام دولت به حذف یارانه نقدی گروه های خاص درآمدی مهم ترین بخش گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه بودجه ۹۵ بود. براساس آنچه در کمیسیون تلفیق تصویب شده است، دولت موظف است یارانه نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قضات و اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی، پزشکان و دندانپزشکان و کلیه تجار و صاحبان مشاغل آزاد که بیش از ۳۵ میلیون تومان در سال درآمد دارند را قطع کند. البته برای عملیاتی شدن مصوبه کمیسیون تلفیق به تصویب در صحن علنی مجلس نیاز است. مجلس از روز سه شنبه همین هفته بررسی بودجه را براساس مصوبات کمیسیون تلفیق آغاز خواهد کرد.

■ **گزارش کمیسیون تلفیق چیست؟**

روز گذشته خبرگزاری تسنیم متن کامل کمیسیون تلفیق در مورد لایحه بودجه سال ۹۵ را منتشر کرد. بنابر قانون، بعد از اینکه دولت لایحه پیشنهادی خود در مورد بودجه سالانه را به مجلس ارائه می کند، در مجلس کمیسیونی تحت عنوان کمیسیون تلفیق بودجه شکل می گیرد تا به بررسی لایحه پیشنهادی دولت بپردازد. پس از بررسی های لازم، این کمیسیون گزارشی را منتشر می کند که مبنای تصویب قانون بودجه قرار می گیرد. به عبارت دیگر، گزارش این کمیسیون در صحن علنی مجلس به رای گذاشته می شود. حالا این گزارش منتشر شده است و آن طور که گفته شده از همین هفته در صحن علنی مجلس در معرض رای گیری قرار خواهد گرفت.

■ **یارانه چه کسانی قطع می شود؟**

اما این مصوبه کمیسیون تلفیق تفاوت های جدی با لایحه دولت دارد. شاید مهم ترین تفاوت برای اکثر مردم به تبصره ۱۴ بازمی گردد که موضوع یارانه نقدی است. در لایحه پیشنهادی دولت در مورد بودجه، دولت به خود این حق را داده بود که تنها تا سقف ۴۸ هزار میلیارد تومان به پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی بپردازد. اما کمیسیون تلفیق این تبصره را ناکافی دانسته و مصادیق حذف یارانه نقدی را مشخص نموده است. در بند الحاقی اول کمیسیون، دولت موظف شده است که در سال ۹۵ یارانه نقدی سرپرست خانوار اقشار زیر را حذف کند:

۱- کلیه تجار و صاحبان مشاغل آزاد که درآمد سالانه آن ها حداقل ۳۵۰ میلیون ریال باشد.

۲- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قضات و اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی، پزشکان و دندانپزشکان

۳- کلیه کارکنان دولت و قوای سه گانه و شهرداری ها و کلیه مؤسسات عمومی و مؤسسات عمومی غیردولتی و کلیه کارکنان نیروهای مسلح و بازنشستگان کشوری و لشکری و کلیه حقوق بگیران و مستمری بگیران مشمول تأمین اجتماعی و همه دریافت کنندگان حقوق و مستمری بخش دولتی و غیردولتی که دریافتی سالانه آنها بیش از ۳۵۰ میلیون ریال باشد.

۴- کلیه مدیران و اعضای هیأت مدیره و بازرسان شرکت های دولتی و غیردولتی و وابسته به دولت و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه مدیران و اعضای هیأت مدیره و رؤسا و معاونان مناطق و شعب بانک ها و بیمه ها و مؤسسات مالی و اعتباری و کلیه کارکنان اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی که دریافتی سالانه آنها بیش از ۳۵۰ میلیون ریال باشد.

۵- کلیه ایرانیان مقیم خارج کشور

۶- کلیه اشخاصی که در سه دهک بالای درآمدی کشور هستند و در موارد فوق ذکر نشده اند.

■ **دولت و ثروتمندان در صورت پرداخت و دریافت یارانه مجرم هستند**

البته در گزارش کمیسیون تلفیق به ذکر رشته های شغلی و مبلغ ذکر شده بسنده نشده و جرم انگاری های لازم برای پرداخت و دریافت یارانه نقدی توسط این گروه ها صورت پذیرفته است. به این ترتیب که از ابتدای تیرماه ۱۳۹۵ پرداخت یارانه به اشخاص مشمول این تبصره تصرف در اموال عمومی بوده و جرم محسوب می شود و بنابراین اگر دولت یارانه ای به این افراد پرداخت کند، مجرم شناخته می شود. از طرف دیگر، دریافت یارانه توسط افرادی که به موجب این تبصره استحقاق دریافت یارانه ندارند مستوجب جریمه نقدی به میزان دو برابر مبلغ دریافتی می باشند. یعنی اگر افرادی که براساس این مصوبه مشمول دریافت یارانه نیستند، یارانه دریافت کنند باید دو برابر مبلغ دریافت شده را جریمه بپردازند.

■ **استثناء حذف یارانه نقدی**

بند الحاقی پنجم این تبصره چند استثنا را برای این قاعده کلی قرار می دهد: «خانوارهایی که فرزندان تحت تکفل آنها ۵ نفر و بیشتر باشند از شمول این تبصره خارج بوده و با هر درآمدی با تقاضای آنها از یارانه برخوردار هستند. دولت موظف است در تشخیص خانوارهای سه دهک اول درآمدی تعداد جمعیت خانوار را مورد توجه قرار دهد.» البته کمیسیون تلفیق این پیشنهاد را داده است که منابع حاصل از اجرای این تبصره صرف پرداخت تسهیلات اشتغال با اولویت خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی و رزمندگان معسر شود.

■ **افزایش سهم صندوق توسعه ملی**

کمیسیون تلفیق سهم صندوق توسعه ملی را از درآمدهای نفتی و گازی به ۳۰ درصد افزایش داد. این در حالی بود که دولت همچون سال گذشته پیشنهاد ۲۰ درصدی را مطرح کرده بود. براساس قانون، دولت موظف است که بخشی از درآمدهای صادراتی نفت و گاز را به صندوق توسعه ملی واریز کند تا این مبالغ صرف اعطای تسهیلات (غالبا ارزی) به پروژه های بخش خصوصی شود.

■ **عوارض ۲۰ تا ۴۰ تومانی بر سیگار**

پیشنهاد کمیسیون تلفیق در مورد عوارض وارده بر سیگار این گونه است: از ابتدای سال ۱۳۹۵ به قیمت خرده فروشی هر نخ سیگار وارداتی مبلغ ۴۰۰ ریال، تولید مشترک ۳۰۰ ریال و تولید داخلی ۲۰۰ ریال به عنوان عوارض اضافه می شود.

■ **حذف چندباره تبصره تسعیر نرخ ارز**

کمیسیون تلفیق همچون سالیان گذشته، تبصره مربوط به تسعیر نرخ ارز را حذف نمود. در لایحه دولت پیشنهاد شده بود که از محل حساب مازاد حاصله از ارزیابی خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی، حداکثر به میزان ۵۰ هزار میلیارد تومان بابت تسویه مطالبات بانک مرکزی از بانک های دولتی و مطالبات قطعی بانک ها از دولت منظور نماید.

■ **تبصره هایی که اضافه شد**

اما همچون سال های گذشته بار دیگر اعضای کمیسیون تلفیق تبصره های متعددی به ماده واحده اضافه کردند. الحاق ۱۲ تبصره به مجموع ۲۲ تبصره پیشنهادی دولت جای بسی تامل دارد. با این حال، سازوکار بخشیده شدن جریمه دیرکرد قبوض رانندگی یکی از تبصره هاست: «در صورت پرداخت و تسویه حساب قبوض جریمه‌های رانندگی توسط مالکان خودرو تا پایان آذرماه ۹۵، جریمه دیرکرد ناشی از عدم پرداخت تا پایان ۱۳۹۴ بخشیده می شود.» الزام بانک مرکزی به بازگشت وجوه ارزی مسترد شده ناشی از طرح دعاوی در مراجع بین المللی و کشورهای خارجی بند دیگر این تبصره است. البته سقف ۵ هزار میلیارد تومان برای این موضوع در نظر گرفته شده است. تبصره الحاقی پنجم نیز به موضوع بانکداری می پردازد: «کلیه بانک ها و مؤسسات اعتباری که در چارچوب نظام بانکداری الکترونیک فعالیت دارند موظفند ۲ درصد درآمد حاصل از دریافتی بابت تراکنش‌ها در نظام بانکداری الکترونیک را به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کنند.»

تبصره دیگر حذف دفترچه های بیمه پایه مازاد است. به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اجازه داده می شود دفترچه‌های بیمه پایه درمانی مازاد افراد دارندهٔ بیش از یک دفترچه بیمه پایه درمانی را که تا پایان شهریور ماه نسبت به تعیین تکلیف و انتخاب یک دفترچه اقدام ننموده‌اند، ابطال کند. همچنین تبصره نهم اینگونه نوشته است: کلیه افراد عضو صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر که حداقل ده سال سهم بیمه اجتماعی خود را پرداخت نموده‌اند، می‌توانند باقیمانده آن تا سقف پانزده سال را به نرخ روز و یکجا پرداخت نموده و مشمول بازنشستگی شوند. یکی دیگر از تبصره های الحاقی اینگونه است: «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است پانزده هزار میلیارد ریال مانده تسهیلات قرض الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک ده هزار میلیارد ریال به کمیته امداد امام خمینی و سه هزار میلیارد ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاه های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی و دو هزار میلیارد ریال به خانواده‌های معسر زندانیان پرداخت کند».

گزارش

نبض کند تورم در سال ۹۴

چرا تورم باز هم بیشتر از پیش بینی دولتی ها کاهش یافت؟

جواد غیاثی- طبق اعلام مرکز آمار تورم سال ۹۴ کالاها و خدمات در مناطق شهری کشور به ۱۱/۳ درصد رسید. "آب، برق و سوخت" با افزایش ۳۴/۷ درصدی بیشترین افزایش قیمت را تجربه کرد. بعد از این گروه کالایی، هیچ گروه دیگری تورم بیش از ۲۰ درصدی نداشت. گروه های "ارتباطات"، "دخانیات"، "روغن ها و چربی ها" و "گوشت قرمز و گوشت ماکیان" نیز با افزایش حدودا ۳ درصدی کمترین میزان تورم را به خود اختصاص دادند. تورم ۱۱ درصدی سال گذشته در حالی رقم خورد که رئیس جمهور در آذرماه ۹۳ وبه هنگام تقدیم لایحه بودجه سال ۹۴ به مجلس، از «پیش بینی نرخ تورم سال ۹۴ در حد ۱۴ درصد» خبر داده بود. این اتفاق در مورد تورم سال ۹۳ نیز رخ داد. دولتمردان در انتهای سال ۹۲ از تورم حدودا ۲۰ درصدی سال ۹۳ خبر داده بودند اما این سال با تورم حدودا ۱۵ درصدی تمام شد. در ادامه علل احتمالی برآورد ناصحیح دولت را بررسی خواهیم کرد.

■ **سوخت، آموزش، میوه و درمان در راس گرانی‌ها**

نمودار زیر تورم سالانه برخی گروه‌های کالایی در سال ۹۴ را به روایت مرکز آمار نشان می‌دهد. بعد از سوخت گروه آموزش با تورم ۱۶/۵ درصد بیشترین رشد را داشته است. میوه و خشکبار ۱۵/۵ درصد، بهداشت و درمان ۱۵ درصد و نان و غلات هم با تورم ۱۳/۷ درصدی در رتبه بعد بودند.

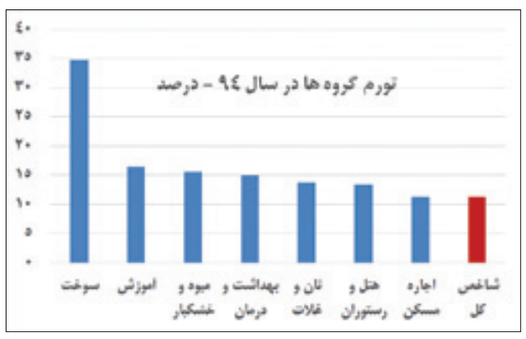

■ **کالاهای دارای قیمت گذاری دولتی در راس گرانی**

نگاهی به لیست کالاهایی که در راس گرانی های سال گذشته قرار داشتند نشان می دهد عمده آنها به صورت یارانه ای توزیع و توسط دولت قیمت گذاری می‌شوند. افزایش قیمت نان و افزایش آزادسازی ها در این حوزه مهمترین دلیل تورم حدودا ۱۴ درصدی نان در سال گذشته است.

در سال گذشته قیمت بنزین، گازوئیل، برق و همچنین گاز با تصویب دولت افزایش یافت تا باعث تورم ۳۵ درصدی گروه آب، برق و سوخت شود. البته این گروه سهم فقط ۵ درصدی از شاخص کل تورم را به خود اختصاص می دهد. این در حالی است که سهم اصلی شاخص تورم به گروه مسکن -با ۳۰ درصد- و خوراکی با ۲۵ درصد مربوط است.

گروه مسکن رشد قیمتی ۱۱/۳ درصدی را تجربه کرد و کل گروه خوراکی ها نیز ۹/۷ درصد افزایش قیمت داشت.

■ **کدام کالاها کمتر از ۵ درصد گران شدند؟**

چنانچه نمودار زیر نشان می دهد دخانیات در سال گذشته فقط ۳/۱ درصد گران شد و کمترین میزان رشد قیمت را بین تمام گروه های کالایی به خود اختصاص داد. بعد از این گروه، ارتباطات، گوشت قرمز و ماکیان و روغن ها و چربی ها کمترین تورم را تجربه کردند.

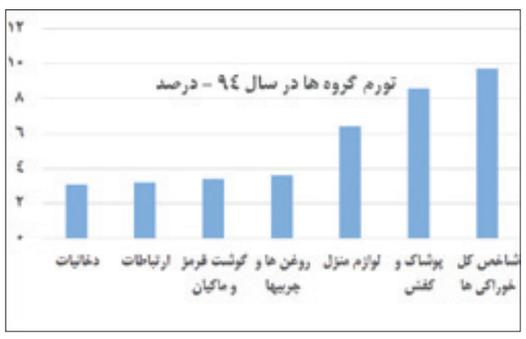

■ **کدام کالاها در اسفند ارزان شدند؟**

معمولا ما انتظار داریم با فرارسیدن اسفندماه و تکاپوی خرید در شب عید، قیمت بسیاری از کالاها افزایش یابد.

طبق گزارش مرکز آمار این تصور در مورد گوشت قرمز و سفید با ۲/۷ درصد افزایش ماهانه قیمت -اسفند نسبت به بهمن- و پوشاک و کفش با افزایش ۱ درصدی درست بود.

اما گروه میوه و خشکبار که جزو کوردداران تورم سالانه بود در اسفندماه ۵/۳ درصد ارزان شد. عرضه میوه تنظیم بازار، عرضه بیش از پیش میوه و اقبال کمتر مردم به خرید خشکبار علت این کاهش قیمت است.

به نظر می رسد تغییر تدریجی الگوی گذراندن نوروز -از دید و بازدید به سفر- نیز در کاهش تقاضای مردم برای خرید میوه و تنقلات بی تاثیر نبوده است.

■ **سال رکورد شکنی های تورمی**

در حالی سال گذشته با تورم ۱۱/۳ درصدی خاتمه یافت که در بهمن ماه برای اولین بار تورم به زیر ۱۲ درصد رسید و تورم نقطه به نقطه نیز در این سال تک رقمی شد. نمودار زیر نرخ تورم سالانه در ۴ سال گذشته و همچنین تورم نقطه به نقطه در برخی ماه‌های سال های گذشته را نشان می دهد.

علاوه بر آن نگاهی دقیق تر به آمار تورم سال ۹۴ در کنار سال های گذشته نیز حکایت از برخی رکوردشکنی ها در سال گذشته دارد. به گزارش دنیای اقتصاد، آمارهای بانک مرکزی در دو گزارش تورمی «شاخص بهای تولیدکننده» و «شاخص بهای مصرف کننده» در اسفند ۹۴ از ۶ رویداد مهم خبر می‌دهد. «نزول تورم ۹۴ به زیر ۱۲ درصد»، «ثبت کمترین میزان تورم خوراکی ها در یک دهه اخیر»، «ثبت کمترین میزان تورم نقطه به نقطه مصرف کننده در ۶ سال و دو ماه اخیر»، «ثبت کمترین میزان تورم ماهانه اسفند ماه در ۷ سال اخیر»، «کاهش شکاف تورم مصرف کننده و تولیدکننده» و «ثبت کمترین میزان تورم متوسط تولیدکننده در ۶ سال اخیر» مهم‌ترین نکاتی است که می‌توان از دو گزارش تورمی در انتهای سال گذشته مشاهده کرد. علاوه بر این، با تداوم این روند می‌توان به حصول تورم تک رقمی در انتهای فصل اول سال ۹۵ خوش بین بود.

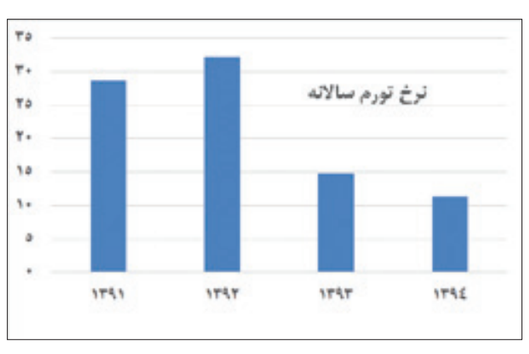

■ **تورم از وعده ها تا واقعیات**

نرخ تورم در سال ۹۴ نیز بیش از برآورد دولت کاهش یافت. دولت در سال ۹۴ محاسبات مالی خود -از جمله افزایش حقوق کارمندان- را بر اساس نرخ ۱۴ درصد انجام داده بود، اما در عمل نرخ تورم ۲/۷ واحد درصد کمتر از این مقدار بود. شاید دولت به عمد -و برای جلوگیری از ارائه وعده نادرست- برآوردهای خود را محتاطانه انجام داده است و شاید هم انتظار این اندازه کاهش تورم را نداشته است. در حالت دوم این سوال ایجاد می شود که علت این اشتباه چیست؟ شاید مهمترین دلیل تخمین کمتر از حد کاهش تورم به تصور نادرست دولت از وضع اقتصادی مردم، قدرت خرید و شرایط رکود اقتصادی برگردد. واقعیت این است که علاوه بر تلاش و انضباط پولی دولت، کاهش قدرت خرید مردم نیز از محل کاهش تقاضای موثر بر کاهش تورم دامن زده است. رشد منفی بخش خدمات و صنعت در نه ماهه اول سال گذشته -بنا بر گزارش مرکز آمار- حکایت از کاهش درآمد و قدرت خرید بیش از ۷۰ درصد اقتصاد کشور دارد. این کاهش قدرت خرید با سیاست انبساطی دولت در پاییز گذشته نیز درمان نشد. البته باید توجه کرد که کاهش قیمت های جهانی کالاها و خدمات در سال ۲۰۱۵ و همچنین تعلیق فعالیت های اقتصادی به خاطر مذاکرات هسته ای نیز در کنترل نرخ تورم موثر بوده است.

دیدگاه

اقدام های ممکن برای تداوم روزهای خوش بورس

شاخص بورس این روزها با گام نهادن به ارتفاع بالای ۸۰ هزار واحد، روزهای خوشی را سپری می کند. با این حال نگاهی به تجربه دو سال گذشته بازار سرمایه نشان می دهد برای تداوم این روزهای خوش، فارغ از امیدهای موجود که عمدتا منشاء خارجی دارند، اقدام های عملی نیز مورد نیاز است. بر این اساس مهدی حاجی وند کارشناس بازار سرمایه، این امیدها و اقدامات را در سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» به شرح زیر بیان کرده است. پس از انتخابات ریاست جمهوری، همزمان با بروز عواملی همچون رسیدن تورم دلار به بازار سرمایه و هیجانی شدن برخی سهامداران، در مدت کوتاهی چند ماه شاخص بورس جهشی خیره کننده پیدا کرد و با رشد دو برابری تا مرز ۹۰ هزار واحد هم پیش رفت و در پی آن قیمت سهام شرکت ها نیز افزایش قابل توجهی پیدا کرد؛ اما این اتفاق خوش برای اقتصاد و بورس کشور دوام چندانی نداشت و از نیمه دی ماه سال ۹۲، بازار سرمایه در سراشیبی سقوط قرار گرفت و این ریزش تا نیمه دی ماه سال ۹۴ و با کاهش شاخص بورس به ارتفاع ۶۱ هزار واحدی ادامه داشت، البته رفته رفته با رسیدن مذاکرات هسته ای به ایستگاه توافق، وضعیت بورس و سهامدارانش در ماه های پایانی سال گذشته بهبود پیدا کرد و شاخص بازار سهام در ارتفاع ۸۰ هزار واحدی با سال ۹۴ خداحافظی کرد تا شاید پایانی باشد بر تلخ کامی های دو سال گذشته بازار سرمایه در کشور. در خصوص چرایی ریزش بازار سهام در دو سال گذشته باید گفت کاهش جهانی قیمت نفت، ریسک های سیاسی اقتصاد و بورس تحت تاثیر روند مذاکرات هسته ای، وضعیت نامناسب جهانی برخی کالاها و صنایع، افزایش نرخ خوراک پتروشیمی ها و بهره مالکانه سنگ آهنی ها، تخلیه حباب و هیجان در بورس و نیز سیاست های دولت در کنترل تورم و ادامه سایه سنگین رکود بر اقتصاد از جمله موارد قابل بیان برای توجیه بهمن دو ساله بورس برشمرده می شوند.

با این وجود یکی از اتفاقات مهم این دوره دو ساله، پایان ابهامات و ریسک کهنه مذاکرات هسته ای و رفع تحریم ها است که در ماه های پایانی سال گذشته وارد فاز اجرایی شد و حالا همه چشم انتظار اجرای عملی مفاد برجام هستند تا شاید با رفع تحریم ها و ورود سرمایه گذاران خارجی شرایط بهتری برای اقتصاد و بازار سهام رقم بخورد. همچنین جدای از بحث مذاکرات هسته ای به نظر می‌رسد با توجه به این که اقتصاد کشور سال هاست با نفت گره خورده است، بنابراین با هر افت و خیزی در آمدهای کشور تحت تاثیر قرار می گیرد که این اتفاق اثر مستقیمی بر تمامی زمینه ها از جمله تامین منابع اجرای پروژه های عمرانی کشور و نیز رشد و سودآوری و یا افت و زیان بنگاه های اقتصادی دارد و این موضوع تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم خود را نیز بر بازار سهام داشته است. به همین منظور نگاهی به وضعیت جهانی قیمت نفت در ماه های پیش رو حکایت از تعادل طلای سفید در قیمت ۴۰ دلار دارد و برخی بازگشت نفت به قیمت ۳۰ دلار و پایین تر از آن را دور از انتظار می دانند؛ به علاوه پس از برجام نیز شاهد افزایش تولید و صادرات نفت ایران هستیم که می‌تواند نوید بخش افزایش نقدینگی دولت باشد.

از سوی دیگر یکی از معماهای بازار سهام که موجب کاهش شاخص و قیمت‌ها در سال های گذشته شده است، ابهامات و موانع موجود بر سر راه صنایع مهم بورسی از جمله صنایع پالایشگاهی و سنگ‌آهن است که با تعیین فرمول بلندمدت برای نرخ خوراک پتروشیمی ها از یک سو و نیز پیش بینی بهبود وضعیت جهانی برخی کالاها و صنایع می‌توان ماه های پیش رو را امیدوار کننده نظاره گر بود؛ هر چند موضوعاتی چون اعمال فرمول نرخ خوراک پتروشیمی ها و تعیین نرخ بهره مالکانه سنگ آهنی ها کماکان برای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران بورسی حل نشده باقی مانده است.

همچنین کاهش نرخ سود بانکی یکی دیگر از انتظارات سرمایه گذاران بورسی و صاحبان بنگاه ها و صنایع در کشور است که بر دستوری نبودن آن تاکید می شود؛ به علاوه این که نرخ سود بانکی از آن جهت برای بنگاه ها و بازار سرمایه مورد توجه است که با کاهش آن، نرخ بهره تسهیلات ارائه شده به بنگاه ها نیز کاهش پیدا می کند و با این اتفاق قیمت تمام شده تولیدات کاهش یافته و سودآوری بنگاه ها افزایش پیدا کرده که این خبر، می تواند یکی از بهترین اتفاق ها برای بورس باشد.

افزون بر این؛ موضوع مورد توجه دیگر چند نرخی بودن ارز است که موجب سردرگمی سرمایه گذاران و مدیران بنگاه های واردات و صادرات محور به‌ویژه شرکت هایی شده که مواد اولیه خود را از خارج کشور تامین می کنند و اهمیت این موضوع زمانی دو چندان می شود که بحث اجرایی شدن برجام و رفع تحریم ها مطرح و چند نرخی بودن ارز به معمای بزرگی برای ورود خارجی ها به اقتصاد و بورس کشور تبدیل می شود.

در کنار این موضوع نیز باید مواردی چون اقدام عملی دولت برای خروج اقتصاد از رکود، جایگزینی تحلیل به جای هیجان در بورس، اقدام عملی در راستای اجرای خصوصی سازی واقعی و توجه به بخش خصوصی، کاهش یافتن نرخ بهره، کاهش بهای تمام شده کالاهای تولیدی و خدمات ارائه شده، به روزرسانی تکنولوژی و ماشین آلات بنگاه ها و از بین بردن ضعف های مدیریتی را برای تداوم روزهای خوش بورس و نیز به رونق افتادن اقتصاد در سال جدید مدنظر قرار داد. سالی که به «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» نامگذاری شده است و تاکید آن بر حمایت از تولید و توان داخلی است، نه دل بستن به برجام و رفع تحریم ها برای وقوع معجزه در اقتصاد کشور ...

(منبع: خبرگزاری تسنیم)